

๖. มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน^{๑๐} ส่วน คร.สาย ภาณุรัตน์ ได้ให้หลักเกณฑ์ไว้เป็น ๔ ประการดังนี้^{๑๑}

๑. ควรให้สนองจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
๒. ควรให้สมคูลย์อันดีในชีวิตประจำวันของเด็กตามวัย
๓. ควรให้ความต่อเนื่องตามลำดับ
๔. ควรให้เนื้อหาการเรียนตั้งต้นจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัวจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ยัง

ไม่รู้

๕. ควรให้เนื้อหา มีลักษณะรวมกันเป็นกลุ่มก้อน เพื่อให้เด็กเห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงต่างๆที่ขึ้น การแจกเนื้อหาเป็นส่วนเล็กน้อยเป็นวิธีการที่ใช้ในอดีต แต่ในปัจจุบันนี้ เราเห็นว่า ควรจะจัดให้รวมกัน เพื่อให้เนื้อหา มีความสัมพันธ์กันดีขึ้น

สำหรับหลักในการเลือกเนื้อหาตามหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ ควรพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้^{๑๒}

๑. เลือกเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการของสังคม เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ที่กำหนดให้เรียนในแต่ละชั้นแต่ละชุมชน หรือท้องถิ่นควรต้องแตกต่างกันเพราะประวัติศาสตร์เป็นเรื่องของท้องถิ่น เป็นเรื่องของแต่ละชาติ สำหรับประเทศไทย ประวัติศาสตร์ไทยเป็นวิชาที่คนไทยทุกคนทั่วประเทศต้องเรียน เพราะต้องการให้เกิดความสามัคคี ความมีน้ำใจเดียวกัน เนื่องจากเราสืบเชื้อสายมาจากชนเผ่าเดียวกัน นอกเหนือจากนี้คนในแต่ละภาค แต่ละท้องถิ่นควรเรียนเรื่องราวของท้องถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้น เพื่อให้เข้าใจถึงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ตลอดจนเข้าใจถึงวัฒนธรรมอันดีงามที่ควรรักษา และวางแผนไว้เป็นมรดกของสังคมต่อไป

๑๐. ความต้องการ (Needs) ของผู้เรียนตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการ ๔ ประการ ประกอบด้วย

๑. พื้นฐานความต้องการทางจิตวิทยา (Psychological Needs)
๒. พื้นฐานความต้องการทางสังคม (Social Needs)
๓. พื้นฐานความต้องการเฉพาะบุคคล (Individual Needs)
๔. พื้นฐานความต้องการทางการศึกษา (Educational Needs)
๕. พื้นฐานความต้องการทางปรัชญา (Philosophical Needs)

๑๑. สาย ภาณุรัตน์, คร. รายงานการล้มเลิกวิชาประวัติศาสตร์และครูสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา, (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ

๑๒. นิพนธ์ ทศวัฒน์ "หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษา "ระเบียบวิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์ในโรงเรียนมัธยม" เรื่องเดิม หน้า ๑๑-๑๒

๒. เนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ต้องให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นในหลักสูตรของโรงเรียน เช่น เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ต้องสัมพันธ์กับวิชาภูมิศาสตร์ หน้าที่ ศิลปกรรม และภาษาพื้นเมือง หรือวิชาวิทยาศาสตร์ก็ได้ เช่น เรื่องการขนส่ง การคมนาคม เครื่องมือ เครื่องจักรต่างๆ เรื่องอาหาร และยารักษาโรค หรือ การค้นพบทางภูมิศาสตร์ เช่น ทำให้เด็กเข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้นในวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับความเข้าใจในวิชาประวัติศาสตร์

๓. เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ต้องจัดให้เหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถทางปัญญา และความเข้าใจของเด็กแต่ละวัย เด็กแต่ละคนมีความสามารถทางปัญญา ประสบการณ์ ตลอดจนภูมิหลัง (back ground) แตกต่างกัน เด็กบางคนฉลาดรับรู้สิ่งต่างๆ ได้รวดเร็วและเข้าใจง่าย เด็กบางคนเรียนรู้อช้า และเด็กบางคนก็มีสติปัญญาไว ฉะนั้นเนื้อหาวิชาที่จะนำมาสอนจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่ควรซับซ้อนเกินไปหรือง่ายเกินไป หรือละเอียดเกินไป หรือย่นย่อเกินไปซึ่งมีให้พิจารณาตัวเด็กเป็นสำคัญ

๔. เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ปัจจุบันนี้เน้นเรื่องความเข้าใจระหว่างชาติ นักเรียน จึงจำเป็นต้องเรียนถึงประวัติศาสตร์ของโลก เพื่อให้รู้ความเป็นไปและปัญหาของชาติต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่โลกกำลังอยู่ในยุคสับสนวุ่นวายอยู่ที่นี่ เชื่อว่าความเข้าใจระหว่างชาติจะช่วยลดปัญหาขัดแย้งต่างๆ ลงได้"

จากหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาที่ได้อธิบายไปแล้วพอสรุปและตั้งเป็นข้อสังเกต ในการพิจารณาเลือกเพื่อกำหนดเนื้อหาสำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ได้ดังนี้คือ

๑. การยึดหลักการเรียน เรื่องส่วนรวม เช่นประวัติศาสตร์ชาติไทยก่อนแล้วจึงเรียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตน ในที่นี้หมายถึงท้องถิ่นที่เป็นสังคมที่นักเรียนและโรงเรียนอาศัยอยู่ หลังจากนั้นจึงเลือกเรียนประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นอื่นที่สำคัญเป็นส่วนประกอบ

๒. ควรยึดหลักการจัดเนื้อหาให้ผสมผสาน (integration) กับวิชาอื่นๆ การเรียนรู้จึงจะเป็นกลุ่มก้อนนำไปสู่การเกิดมโนทัศน์ (Concepts) อย่างแท้จริง และจะเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีรากฐานความรู้ความเข้าใจสู่การเข้าใจเนื้อหาในส่วนที่เป็นระบบความคิด (Thought System and Inquiry method) ได้ในที่สุด และอันที่จริงแล้วการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นการเรียนเกี่ยวกับเรื่องราวของเหตุการณ์และประมวลความรู้ความคิดอันเนื่องมาจากพฤติกรรมของมนุษย์ทุกแขนงๆ เท่าที่ได้มีการค้นหาและปัญหาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง ดังนั้นในการเรียนรู้ประสบการณ์ ดังกล่าวเพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้จำเป็นต้องเรียนโดยอาศัยหรือเรียนควบคู่กันไปกับการเรียนแขนงอื่นๆ ผู้เรียนจึงจะสามารถผสมผสานความรู้ (integration of knowledge) เข้าด้วยกัน ผลที่ตามมาก็คือการเกิด

ปัญญา (intelligence) และเมื่อมีการวิเคราะห์ (Analyses) วิจัย (research) และประเมินค่า (Evaluation) อย่างมีระบบ (System) แล้วจึงจะเกิดสติปัญญา (Wisdom) อย่างแท้จริง

๓. ควรยึดหลักการเลือกเนื้อหาโดยคำนึงให้พอเหมาะกับวัย ความรู้เดิมและความสามารถ
แบบของเกณฑ์ (Criteria) ผลผสมผสานกับการพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual
Defference) ของผู้เรียน ทั้งนี้ควรจะเริ่มจากลำดับของเนื้อหาที่ง่ายไปหายาก (simple to
complex) โดยค่อยๆ เพิ่มรายละเอียดและความสลับซับซ้อนเป็นราย Topic ที่มีความสำคัญและ
น่าสนใจ วิธีการจัดเนื้อหาแบบนี้จะเป็นการส่งเสริมสติปัญญาความคิดให้แก่ผู้เรียน รวมทั้ง เนื้อหา น่า สนใจ และ
เร็วก็ช่วยลดความสนใจเป็นพิเศษเพื่อการบรรลุความสำเร็จ (Achievement) ได้ด้วย

๔. ควรยึดหลักการเลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงความเป็นจริง (Reality) ว่าลักษณะความ
สัมพันธ์ของมนุษยชาติในโลกปัจจุบันยังมีปัญหาข้อขัดแย้ง (Conflict) ต่อกันเนื่องมาจากปัจจัยที่เป็นพื้น
ฐานของปัญหาได้แก่ History Culture, Interest, Security, Ambition ดังนั้นองค์การสห
ประชาชาติ จึงได้มีมติให้นานาชาติ เน้นหลักการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจกันระหว่าง
ชาติ"

ดังนั้นในการสอนประวัติศาสตร์ระหว่างประเทศ (International History) ควรยึดหลักการที่สำคัญ

๓ ประการ คือ

๑. เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ (International understanding)
๒. เพื่อให้เห็นความสำคัญมิตรรชธา และรักที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (Peaceful co -
existence) กับนานาชาติ
๓. เพื่อให้เกิดการยอมรับในวิธีการคลี่คลายข้อขัดแย้งทุกประเภทและทุกระดับด้วยการเจรจา
ทางการทูต (Diplomacy)

แบบเรียน

แบบเรียนหรือตำราเรียน (text book) หมายถึง ^{๑๓} "หนังสือหลักที่ใช้เรียนในชั้นต่างๆ
หนังสือส่วนใหญ่เป็นแบบเรียนที่กระทรวงกำหนดให้ เช่นแบบเรียนสังคมศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ ๑ แบบเรียนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ฯลฯ แบบเรียนเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่ครูจะต้องใช้
มากคือใช้ในการทำโครงการสอน ใช้ในการทำบันทึกการสอน และใช้สอน ดังนั้นครูจึงต้องอ่านอย่างละเอียด
ทำความเข้าใจกับเนื้อหาหรือเรื่องราวเหล่านั้น สิ่งสำคัญอย่างยิ่ง คือ ครูจะต้องไม่สรุปเอาว่า

๑๓. Tbid, p. 19

เนื้อหาในแบบเรียนนั้นคือความรู้ทั้งหมดที่ครูจะให้แก่นักเรียน แต่ครูจะต้องมีความรู้ละเอียดลึกซึ้ง กว้างขวาง กว่านักเรียนมาก ซึ่งจะเสาะแสวงได้จากการอ่านตำรา และหนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ

หลักในการเลือกแบบเรียน

การเลือกแบบเรียน (Text book Selection) อาจถือตามแนวทางพิจารณาคุณสมบัติของแบบเรียนที่ดี ซึ่งสิรินทร์ ช่วงโชติ และอรสา ภูมิวิ ปุกทุด ได้ให้หลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้ ^{๑๔}

๑. มีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรและประมวลการสอนตามวิชา และชั้นที่กำหนด
 ๒. มีความถูกต้องเที่ยงตรงในเรื่องต่อไปนี้ ให้ข้อเท็จจริงถูกต้องตัวละครการันต์ถูกต้อง การย่อหน้า การแบ่งวรรคตอน ตลอดจนภาพที่ใช้ประกอบสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และผู้แต่งแสดงทัศนะเป็นกลาง
 ๓. ให้สาระด้านความรู้ และด้านสติปัญญา
 ๔. เนื้อหาในแบบเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
 ๕. มีสำนวนภาษาที่ชวนอ่าน และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
 ๖. มีภาพประกอบชัดเจน และสวยงาม
 ๗. การจัดรูปแบบของแบบเรียนมีความเหมาะสม
 ๘. มีเครื่องช่วยประกอบต่างๆ เช่น สารบัญ เชิงอรรถ อธิธานศัพท์ แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ
- ศาสตราจารย์วิทยจวน อินทรกำแหง ได้อธิบายถึงวิธีเลือกหนังสือตำราเรียนโดยให้พิจารณาหลักเกณฑ์ ดังนี้ ^{๑๕}

๑. เนื้อหาวิชา และสาระของหนังสือเป็นแก่นสารที่แน่นอนมีความสมบูรณ์และสมบูรณ์ เหมาะสำหรับผู้อ่านระดับต่างๆ
๒. สำนวนภาษา สละสลวย ชวนให้อ่าน เข้าใจง่าย
๓. การวางเค้าโครงเรื่องไม่ซับซ้อน จมจับเรื่องหรือใจความไม่ได้
๔. คุณวุฒิ และประสบการณ์ของผู้เขียนเป็นที่เชื่อถือได้เพราะมีความรู้จริง
๕. ส่วนประกอบของหนังสือ เช่น สารบัญ ดัชนี บรรณานุกรม อธิธานศัพท์ และมีลักษณะรูปเล่มกระชับรัด คุณภาพของการพิมพ์เชื่อถือได้

๑๔. สิรินทร์ ช่วงโชติ, และอรสา ภูมิวิ ปุกทุด "แนวทางในการพิจารณาแบบเรียน" เอกสาร วัฒนา เสด็จส่งเสริมการขาย, โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๒๑

๑๕. วิทยจวน อินทรกำแหง ศจ. การเลือกหนังสือและใส่ดักคณวิธี, (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑), หน้า ๔๗

Arthur S. Nichols and Anna Ochoa ได้ให้หลักในการประเมินแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาไว้ดังนี้ ^{๑๖}

๑. สารระด้านความรู้
 - ๑.๑ ความรู้ในหนังสือควรสนับสนุนความเข้าใจในปัญหาทางสังคม
 - ๑.๒ เนื้อหาเน้นการให้แนวคิดในวิชาต่างๆ
 - ๑.๓ พันต่อเหตุการณ์
 - ๑.๔ เนื้อหาถูกต้อง
 - ๑.๕ ผู้เขียนแสดงทัศนะเป็นกลาง
๒. สารระด้านสติปัญญา
 - ๒.๑ ส่งเสริมให้เกิดการตั้งปัญหา และการค้นคว้าเพิ่มเติม
 - ๒.๒ คำถามเป็นแบบให้คิด
 - ๒.๓ เนื้อหาสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน
 - ๒.๔ ช่วยพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจอย่างใช้วิจารณญาณ

National Council of Educational Research and Training ได้สรุปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการเลือกแบบเรียนไว้ดังนี้ ^{๑๗}

๑. วัตถุประสงค์ของแบบเรียนส่งเสริมเป้าหมายของชาติ ค่านิยมทางศีลธรรม ให้เกิดประโยชน์แก่ครูและนักเรียน
 ๒. คุณสมบัติด้านวิชาการ ต้องมีการคัดเลือกเนื้อหาอย่างเหมาะสม เช่นสัมพันธ์กับหลักสูตร และจุดประสงค์ใช้ภาษาเหมาะสม มีแบบฝึกหัดในแบบเรียนและมีหลายรูปแบบ
- สำหรับแนวทางในการพิจารณาคุณสมบัติของแบบเรียนที่ดี พอสรุปเป็น หลักเกณฑ์ที่ควรยึดถือรวม
- ๑๐ ประการ คือ
 ๑. มีเนื้อหา (Content and Learning Experience) ครบถ้วนถูกต้อง และตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
 ๒. มีการเน้นในด้านสาระความรู้ (knowledge) ความคิด (idea) และส่งเสริมสติปัญญา (intelligence and wisdom)

16. Arthur S. Nichols and Anna Ochoa "Evaluating Textbooks for Elementary Social Studies: Criteria for the Seventies" Social Education, (Vol. 35, March, 1971), pp 290-294

17. National Council of Educational Research and training, Preparation and Evaluation of Textbooks in social studies, 1970, p.p. 48-57

๓. มีรูปแบบและเทคนิคการเขียนสละสลวยเร็วความสนใจ หรือชวนให้ติดตาม โดยเขียนจากสิ่งที่ย่างไปหายาก (simple to complex) พอเหมาะกับวัยและระดับของชั้นเรียน ทั้งให้ความรู้สึกในค่านิยมคุณค่าแก่ผู้อ่าน

๔. มีหลักการอ่านวยความสะดวกให้แก่ผู้อ่านด้วยการวัดให้มองเห็นประกอบที่สำคัญของหนังสือ ได้แก่ คำนำ บทนำ สารบัญเรื่อง-รูป บทที่หรือตอน เชิงอรรถ (footnote) แผน ภูมิ แผนที่ บทสรุป บรรณานุกรม ศัพท์เบื้องต้น และอภิธานศัพท์ ฯลฯ

๕. มีส่วนที่เป็นกิจกรรม การวัดผลและประเมินผล (Measure and Evaluation) ได้แก่แบบฝึกหัด แบบประเมินผลด้วยตนเองและกิจกรรมเสนอแนะ

๖. มีภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน และทำเป็นภาพสีได้ก็ยิ่งดี

๗. มีรูปเล่ม และการพิมพ์ สวยงาม ประณีต และคงทนถาวร

๘. มีความทันสมัย และเป็นปัจจุบัน (ดูปีพิมพ์ที่ใหม่ล่าสุด)

๙. มีราคาพอสมควร

๑๐. มีผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ประสบการณ์เป็นที่เชื่อถือและตรงตามเนื้อหาที่เขียน เป็นผู้เขียน

หลักเกณฑ์การวิเคราะห์แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ (แบบที่ ๑)

ก. <u>ด้านเนื้อหา</u> (๗๐%)	๗๐ คะแนน
๑. ตรงตามหลักสูตร	๖ "
๒. สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร	๖๔ "
๒.๑ ให้มีความรู้ความเข้าใจในความเจริญของโลกปัจจุบัน ซึ่งได้รับมรดกทางอารยธรรมและความก้าวหน้ามาจากอดีต	
๒.๒ ให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถวิเคราะห์ความเป็นมาในอดีตจนถึงปัจจุบันในแง่ของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งชนแต่ละชาติได้สร้างสมกันมาตามประวัติศาสตร์ของชาตินั้น	
๒.๓ ให้เกิดความภาคภูมิใจในวีรกรรมที่บรรพบุรุษไทยได้กระทำไว้ในอดีต เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนรู้จักเสียสละและรู้จักหน้าที่	
๒.๔ ให้เกิดความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทย อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เกิดความภาคภูมิใจ และต้องการธำรงรักษาไว้เป็นมรดกของชาติสืบไป	

- ๒.๕ เพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ในอดีตให้เชื่อมโยงมาถึงเหตุการณ์ของโลกปัจจุบันได้ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆและมีความรับผิดชอบต่อสังคมอันจะนำไปสู่การดำรงอยู่ในสังคมด้วยดี
- ๒.๖ ให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ อันจะเป็นทางนำไปสู่สันติภาพถาวร
- ๒.๗ ให้เข้าระเบียนบริสุทธิวิทยาศาสตร์และวิชาการทางประวัติศาสตร์ ทั้งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาประสบการณ์ และประกอบการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี

๓. น่าสนใจ	๔	คะแนน
๔. เข้าใจง่าย	๖	"
๕. เรียงลำดับต่อเนื่องไม่สับสน	๕	"
๖. ก็น่าสนใจ	๕	"
๗. เหมาะสมกับวัย	๔	"
๘. ไม่มากหรือน้อยเกินไป	๔	"
๙. มีศัพท์ทางวิชาการเหมาะสมตามเนื้อหา	๔	"
๑๐. มีการทดลองที่เหมาะสมและปฏิบัติได้	๔	"

กิจกรรมท้ายบท

๑๑. บทสรุป	๔	"
๑๑.๑ มีสรุปท้ายบท		
๑๑.๒ มีสรุปขีดเจเนติ		
๑๑.๓ ให้แง่คิดเพิ่มเติม		
๑๑.๔ ความยาวพอเหมาะ		
๑๒. แบบฝึกหัด	๔	คะแนน
๑๒.๑ มีแบบฝึกหัดท้ายบท		
๑๒.๒ มีความยากง่ายของแบบฝึกหัด		
๑๒.๓ จำนวนของแบบฝึกหัดพอเหมาะ		
๑๒.๔ ลักษณะของแบบฝึกหัด เน้นความจำหรือความคิด		

ข. <u>รูปเล่มและอื่นๆ</u> (๓๐%)	๓๐	คะแนน
๑๓. รูปเล่มเหมาะสมกับผู้ใช้	๑	"

๑๔.	ปกทันทาน สวยงาม น่าสนใจ	๑	คะแนน
๑๕.	การเย็บเล่ม ประณีต ทนทาน	๑	"
๑๖.	กระดาษ	๒	"
	๑๖.๑ สี		
	๑๖.๒ เนื้อและคุณภาพ		
๑๗.	ตัวพิมพ์ชัดเจนและถูกต้อง	๒	คะแนน
๑๘.	ภาพประกอบ	๗	คะแนน
	๑๘.๑ ขนาด		
	๑๘.๒ จำนวน		
	๑๘.๓ การจัด		
	๑๘.๔ คำอธิบาย		
	๑๘.๕ ทันสมัย		
	๑๘.๖ สี		
	๑๘.๗ ความเหมาะสมกับเนื้อหา		

ผู้แต่งและวิธีการเขียน

๑๘.	ประสบการณ์ของผู้แต่ง	๒	คะแนน
๒๐.	ความเชื่อถือในผู้แต่ง	๑	"
๒๑.	แนวการเขียน	๓	"
	๒๑.๑ ไม่ลืมนวากวน		
	๒๑.๒ ชอบอ่าน		
	๒๑.๓ ให้แง่คิด		
๒๒.	มีคู่มือประกอบ	๒	"
๒๓.	มีตัวอย่างประกอบ	๒	"
๒๔.	มีสารบัญ	๑	"
๒๕.	มีบรรณานุกรม	๑	"
๒๖.	มีศัพท์ท้ายเล่ม	๑	"
๒๗.	มีบรรณนิท้ายเล่ม	๑	"
๒๘.	มีเชิงอรรถ	๑	"

หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์แบบเรียนประวัติศาสตร์ (แบบที่ ๒)

ชื่อหนังสือ*..... ระดับชั้น

ชื่อผู้แต่ง จำนวน หน้า

สำนักพิมพ์*..... ปีที่พิมพ์ ราคา บาท

ลำดับที่	เกณฑ์ในการพิจารณา (Criteria)	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	<u>สาระด้านความรู้</u>			
๑.	เนื้อเรื่องสอดคล้องกับหลักสูตร	๔๐		
๒.	มีความถูกต้องของเนื้อหา	๔๐		
๓.	ความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	๔๐		
๔.	เนื้อเรื่องน่าสนใจและให้แง่คิดดี	๓๕		
๕.	เสริมสร้างแนวคิดที่ถูกต้อง	๔๐		
๖.	จัดลำดับเนื้อหาเหมาะสม	๓๐		
๗.	อธิบายต้องละเอียด ตัวอย่าง แผนภูมิและแผนที่	๔๐		
๘.	คำศัพท์และสำนวนภาษาเหมาะสม	๒๕		
๙.	แสดงทัศนคติเป็นกลาง	๒๐		
๑๐.	ทันต่อเหตุการณ์	๖๐		
	<u>สาระด้านสติปัญญา</u>			
๑๑.	สร้างความสนใจ	๓๐		
๑๒.	สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน	๔๐		
๑๓.	นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๖๐		
๑๔.	ส่งเสริมค่านิยม	๖๐		
๑๕.	ส่งเสริมทักษะทางสังคม	๖๐		
๑๖.	ส่งเสริมให้เกิดการคิดและค้นคว้าเพิ่มเติม	๖๐		
		nbo		

ลำดับที่	เกณฑ์ในการพิจารณา (Criteria)	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
	<u>กิจกรรมท้ายบท</u>			
๑๗	บทสรุป - มีสรุปตอนท้ายบท - สรุปได้ใจความชัดเจน - ให้แง่คิดเพิ่มเติม - มีจำนวนเหมาะสม	๕ ๑๐ ๑๐ ๕		
๑๘	กิจกรรม เสนอแนะ - มีตอนท้ายบท - นำไปใช้ได้ผล - เสริมทักษะทางสังคม - มีจำนวนเหมาะสม	๕ ๑๕ ๑๐ ๕		
๑๙	คำถามท้ายบท - มีคำถามท้ายบท - คำถามกระตุ้นให้คิด - มีลักษณะ เป็นปรนัยและอัตนัย - มีจำนวนเหมาะสม	๕ ๑๕ ๒๐ ๕		
	<u>คู่มือครู</u>	๑๑๐		
๒๐	แนะนำกิจกรรมและวิธีสอน	๒๐		
๒๑	แนะนำอุปกรณ์การสอน	๑๐		
๒๒	แนะนำแหล่งวิทยาการ	๑๐		
๒๓	เผยแพร่เทคนิคเกี่ยวกับการสอน	๑๐		
	<u>การจัดทำกลุ่ม</u>			
๒๔	รูปเล่มขนาดเหมาะสม	๑๐		
๒๕	ปกหนาหนา สวยงาม น่าสนใจ	๑๐		
๒๖	การเย็บเล่มหนาหนาประณีต	๑๔		

แนวความคิดและรายละเอียดทั้งหมดที่ได้กล่าวมาในบทนี้ ก็เพื่อจะชี้ให้เห็นผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัด
 ประสิทธิภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ได้ตระหนักในความ
 จริงและเห็นคุณค่าประโยชน์ของการทำงานอย่างมีระบบ (System) และการอิงเกณฑ์ (Criteria)
 ในการจัดและดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีพื้นฐานจากการวิเคราะห์หลักสูตรและแบบ
 เรียน (Analysis of Curriculum and Textbook) ย่อมอำนวยความสะดวกให้ทั้งผู้เรียนผู้สอนและ
 โรงเรียนเป็นเอกประการกล่าวคือ ทำให้ผู้สอนได้แนวทางและมีโอกาสเตรียมตัวเตรียมใจ เตรียมความรู้
 เตรียมจุดมุ่งหมาย เตรียมวิธีการ เตรียมกิจกรรม เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก และเตรียมโครงการประเมินผล ซึ่ง
 ทั้งหมดออกมาในรูปของการกำหนดแผนการสอน (Teaching plan) ซึ่งถ้าการเตรียมและดำเนินการได้เป็น
 ไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือได้ว่าเป็นส่วนที่ใส่เข้าไป (input) ผลที่ได้ออกมา (output) ย่อมเป็นไปในลักษณะ
 มีประสิทธิผล สำหรับผู้เรียน การเรียนโดยจุดมุ่งหมาย (Aims) ประกอบกับการได้รู้เค้าโครงขอบเขต
 และธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่จะเรียนตามข้อตกลงเบื้องต้น (ตารางวิเคราะห์หลักสูตร) ระหว่างผู้สอนผู้เรียน
 ตลอดจนมีโอกาสเตรียมตัวล่วงหน้า ผู้เรียนย่อมเกิดการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทาง
 ซึ่งประสงค์ตามเจตจำนงร่วมกันที่ได้กำหนดไว้ในรูปของมโนทัศน์ (Concept) และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 (Behavioral Objectivity) สำหรับในโรงเรียน การจัดควบคุม และประสานงานให้ผู้เรียนผู้สอนได้คำ
 เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนจนสามารถบรรลุเป้าประสงค์ทางการศึกษา (Educational Goal)
 ได้ ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงคุณธรรมและประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารโรงเรียนว่ามีแนวโน้มในการดำเนินการ
 การจัดการศึกษาอย่างมีจุดประสงค์และอุดมการณ์เพื่อคุณภาพและความก้าวหน้าของการศึกษาอย่างแท้จริง

แนวความคิดและรายละเอียดทั้งหมดที่ได้กล่าวมาในบทนี้ ก็เพื่อจะชี้ให้เห็นหน้าที่เกี่ยวกับการจัด
 ประสิทธิภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ได้ตระหนักในความ
 จริงและเห็นคุณค่าประโยชน์ของการทำงานอย่างมีระบบ (System) และการอิงเกณฑ์ (Criteria)
 ในการจัดและดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีพื้นฐานจากการวิเคราะห์หลักสูตรและแบบ
 เรียน (Analysis of Curriculum and Textbook) ย่อมอำนวยความสะดวกให้ทั้งผู้เรียนผู้สอนและ
 โรงเรียนเป็นเอกประการกล่าวคือ ทำให้ผู้สอนได้แนวทางและมีโอกาสเตรียมตัวเตรียมใจ เตรียมความรู้
 เตรียมจุดมุ่งหมาย เตรียมวิธีการ เตรียมกิจกรรม เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก และเตรียมโครงการประเมินผล ซึ่ง
 ทั้งหมดออกมาในรูปของการกำหนดแผนการสอน (Teaching plan) ซึ่งถ้าการเตรียมและดำเนินการได้เป็น
 ไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องเป็นส่วนที่ใส่เข้าไป (input) ผลที่ได้ออกมา (output) ย่อมเป็นไปในลักษณะ
 มีประสิทธิผล สำหรับผู้เรียน การเรียนโดยจุดมุ่งหมาย (Aims) ประกอบกับการได้รู้เค้าโครงขอบเขต
 และธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่จะเรียนตามข้อตกลงเบื้องต้น (ตารางวิเคราะห์หลักสูตร) ระหว่างผู้สอนผู้เรียน
 ตลอดจนมีโอกาสเตรียมตัวล่วงหน้า ผู้เรียนย่อมเกิดการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทาง
 ซึ่งประสงค์ตามเจตจำนงร่วมกันที่ได้กำหนดไว้ในรูปของมโนทัศน์ (Concept) และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 (Behavioral Objectivity) สำหรับในโรงเรียน การจัดควบคุม และประสานงานให้ผู้เรียนผู้สอนได้คำ
 เกียรติกรรมความสำเร็จของการสอนอันสมควรแก่ผลที่ได้รับตามจุดประสงค์ (Educational Goals)
 ได้ ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงคุณธรรมและประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารโรงเรียนว่ามีแนวโน้มในการดำเนินการ
 การจัดการศึกษาอย่างมีจุดประสงค์และอุดมการณ์เพื่อคุณภาพและความก้าวหน้าของการศึกษาอย่างแท้จริง